"ערפאת המתון" והפסוקים מהסורה

בסוד שיח

מאת שאול שיר

שרי הממשלה והתקשורת, חילקו מחמאות ליאסר ערפאת על נאומו המתון בעזה, ביום ששי שעבר, ושיבחו את נשיא מצרים, חוסני מובארק, שהצליח לרסן את ערפאת ברדכו לישראל. אלא שעיון בדבריו של רב המרצחים באותו "נאום מתון" מגלה, שאין מדובר אלא במשאלת־לב של "מחנה השלום", בעוד ערפאת עצמו, ממשיך ברוח דבריו המסורסמים במסגד ביזהנסבורג ואף חמורים מהם.

היו אלה חברי הכנסת בני בנין וחבולון המר שהבחינו, כי מהפרשנים נתעלמה פיסקה בנאומו, שהיא קשה במסריה יותר מכל נאומיו הקודמים, מאז "הסכם אוסלו".

בנאומו בעזה אמר ערפאת (על־פי "קול ישראל") בין היתר: "אני שולח מכאן את הברכה הנלבבת לכל אחינו הנמצאים ממרחב הנגב ועד הגליל (ערביי ישראל), ואני מצטט את דברי האל מתוך הקוראן – שנעשה אנשים אלה מהגיונים לעמם – כן, כן, כך". דבריו אלה של ערפאת מתבססים על פסוקים 5 ו־6 מסורה 28: "אנו רוצים להיות נוריהם עם אלה שדוכאו על האדמה ולעשות אותם מנהיגים ולעשותם ליורשים". ערפאת החל כאן לצטט את פסוק 6, התחיל בו ולא המשיך. ומה אומר פסוק זה: "ואנו ניתן להם מקום על האדמה ונראה לפרעה ולהמן ולגייסותיהם מידיהם". (מידי אלה שדוכאו. לאמור: יראו את מה שהם מפניי חששו.) וכל זה בעקבות המשפט: "ואנו נקים מולית לבני התורין".

בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, שם ניתח ראש אמ"ן, אלוף אורי שגיא, את נאומו של ערפאת, הוא נטה להתעלם מהחומרה שבפיסקה זו, שהיא חוליה נוספת בשרשרת ההתבטאויות הקשות של ערפאת. מבין חברי הוועדה היו כאלה שהטילו ספק ביושרם האינטלקטואלי של מחברי המסמך באמ"ן ונתנו לכך ביטוי לאחר שהסתיימה הישיבה. היה זה רווקא ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, שהציב סימן שאלה גדול, לפני מספר ימים, בדבר החשיבות שיש ליחס להערכות של אמ"ן. דוברי של יצחק רבין טוענים, כי יש להניח את מצבו הקשה של ערפאת הנלפת בידי הקיצונים שבקרב הפלשתינאים. אולי הם צודקים. אבל, מתי יתחילו להבין גם ללבם של היהודים ולרגישותם מתקופת השואה, כאשר למרו לדעת, כי ישנם בין הצוררים, שגם מקיימים ומתכוונים לקיים את הבטחותיהם.

ובכל זאת מדוע הוא לא התפקד?

בשבוע הבא ייערכו הבחירות לראשות המועצה האזורית בגוש עציון. על התפקיד הזה מתמודדים שילה גל ויולי אדלשטיין. שילה גל הוא ראש המועצה האזורית הנוכחי, ולוכותו ניתן לזקוף הישגים לא מבוטלים בפיתוחה של המועצה האזורית בגוש עציון. בכל משרדי הממשלה הוא מתקבל בלבביות רבה, למרות דעותיו הפוליטיות, בשל היותו אדם תבליטי ושליח ציבור ללא פניות. יולי אדלשטיין, מהדמויות הבולטות מבין העולים מברה"מ לשעבר, היה במשך כשנה יועצו של יו"ר הליכוד, ח"כ "ביבי" נתניהו לענייני העלייה והעולים מרוסיה. אדלשטיין, בחור מרשים, כריזמטי ומסוגל כרוחני מרי בשביל לעסוק בסעיפים הקטנים היומיומיים של רשות מקומית או אזורית. למרות עבודתו בסמיכות ליו"ר הליכוד מצהיר יולי אדלשטיין, שגם היום הוא איש מפ"ל, וכפי שמרומזים כמה מהתומכים בו, אין הוא רואה עצמו כנציג הליכוד בהתמודדות הזאת.

צמרת המפ"ל, ובתוכה ח"כ תנן פורת, עושים ככל שידם מגעת להצלחתו של שילה גל, בגלל מעלותיו הידיעות בתחום המוניציפלי ובשל שיקולים מצטברים אחרים.

בישיבת סיעת המפ"ל בכנסת שהתקיימה השבוע, התנהל דיון נוקב סביב עמדתו של ראש מחלקת ההסברה במפ"ל, אורי אליצור בעניין המועמדים לראשות המועצה האזורית. במכתב ששלח על "בלנק" של "התנועה הדתית־לאומית, הסתדרות הפועלים" להרב יעקב מרן ויהודה גליק (אלון שבות) כותב להם אורי אליצור: "בתשובה לשאלתכם, ככל הידוע לי, לא קיימת שום החלטה במפ"ל להעדיף את אחד המועמדים לראשות המועצה בגוש עציון. אני אישית, מכיר ואוהב את יולי אדלשטיין ואת שילה גל, ולטעמי שניהם מייצגים נאמנה את הציונות הדתית ואת רוח המפ"ל".

במפ"ל לא התלהבו מהאוביקטיביות שמגלה אליצור כלפי המירוץ הזה, באחד מישובי המפתח של הציונות הדתית, מה גם שחיפשו וחיפשו ולא מצאו את שמו של יולי אדלשטיין בין מתפקדי המפ"ל לקראת ועידתה.

במפ"ל רואים את המעורבות מאחורי הקלעים של אישים בליכוד לטובת יולי אדלשטיין כרצון לכבוש את המלכה בביתה, ואין הם מסוגלים לעכל את המחשבה, שלמחרת הבחירות תופיע באחד העיתונים הכותרת: "גוש עציון נפלה שנית"...

בריטניה מנעה תוכנית של ארה"ב להצלת יהודים בשואה

מפרי החוץ הבריטי סיכל תוכנית במלחמת העולם השנייה להציל 70 אלף (!) יהודים מהשמדה בעיצומה של השואה. הגילוי הזה, שפורסם ב"סנדיי טיימס" הלונדוני בימים אלה, משום מה לא מצא דרכו לעיתונות הישראלית, למרות שהידיעה מסתמכת על מסמכים רשמיים של ממשלת בריטניה, שהותרו באחרונה לפרסום. על־פי הידיעה רובם של אותם יהודים מצאו את מותם במחנות ההשמדה.

בהסתמך על אגרות רשמיות של משרד החוץ הבריטי, לחצה בריטניה על ארה"ב לנטוש תוכנית הצלה, שהיתה מאפשרת לאלפי משפחות יהודיות מעבר בטוח לאזורים שלא היו בשליטת הגרמנים, במחיר נמוך מאוד.

היסטוריונים שנתבקשו להתייחס למעשה הנפשע הזה של בריטניה במלחמת העולם השנייה טוענים, כי אם מבצע ההצלה היה יוצא אל הפועל, הוא יכול היה לשנות לא רק את גורלם של 70 אלף היהודים שהיו מטרת המבצע, אלא של קרוב ל־1.300.000 (!) יהודים, שחיו בחלקים של אירופה שלא היו תחת שלטון נאצי ישיר. ביניהם קרוב לחצי מיליון קורבנות שהועברו למחנות ההשמדה מהונגריה, רומניה, בולגריה, סלובקיה ואיטליה.

ב־1943 ידע ממשלו של וינסטון צ'רצ'יל שגרמניה משמידה יהודים בכל רחבי אירופה. אולם, משרד החוץ הבריטי סבר, שאין זה אפשרי ליישם תוכנית שתאפשר לגרמניה וגרורותיה "להעמיס" את האזרחים הבלתי רצויים שלה על בנות הברית.

מסמך אחר של משרד החוץ אומר: "פתיחת השערים לזכרים יהודים בוגרים שיוצאו מסריטוריה של האוייב עלולה לגרום לשיטפון..." מהמסמכים עולה, כי משרד החוץ הבריטי היה מודאג מהקשיים הכרוכים בקליטה מספר ניכר של יהודים משטחי אויב. "קל להוכיח שכמעט או בכלל אין זה אפשרי להעסיק עם משהו כמו 70 אלף פליטים שהצלתם צפויה".

על־פי העיתון, משרד החוץ הבריטי היה גם מעורב מחבלה במאמצים בינלאומיים לסייע להתנגדות לאומית בגרמניה, שתביא להפלתו של אדולף היטלר ים"ש.

רובינשטיין טרם ענה על מכתב הפרופסורים

שר החינוך והתרבות, פרופ' אמנון רובינשטיין, קיבל באחרונה מכתב מקבוצת פרופסורים, שעניינו הפגיעה הקשה בחינוך למורשת יהודית ולתרבות יהודית אוטנטית.

בין חברי הקבוצה פרופ' אקשטיין שלמה (נשיא "בר־אילן"), פרופ' זיסנגון דוד (בי"ס לחינוך אוניברסיטת תל־אביב), פרופ' כגן ציפורה (הוגי לספרות אוניברסיטת חיפה), פרופ' ליפשיץ ברכיהו (דיקן הפקולטה למשפטים אוניברסיטת ירושלים), פרופ' רוזן־צבי אריאל (דיקן הפקולטה למשפטים אוניברסיטת תל־אביב) ופרופ' שוחטמן אל־אב (ראש המכון לחקר המשפט העברי הפקולטה למשפטים אוניברסיטת ירושלים).

הקבוצה קובלת במכתבה לשר החינוך והתרבות כי "ספרות חז"ל, שהינה מרכיב מרכזי בתרבות ישראל, הולכת ונעלמת ממערכת החינוך הממלכתית על כל שלביה". הפרופסורים קובעים, כי "מסיבות שונות, שרובן אינן ענייניות, צומצמו מאוד, ולעתים אף בוטלו, לימודי ספרות חז"ל בבתי ספר רבים".

במכתב נאמר עוד, כי לאחרונה הוקמו במשרד החינוך שתי ועדות שעוסקות בתכנון השינוי במבנה החינוך העל־יסודי, והללו מתעלמות בהצעותיהן לחלוטין מלימודי ספרות חז"ל. "כפי שוודאי ידוע לך, כאיש ציבור, דברים שאינם נלמדים בבית הספר, נלמחים מתודעת העם. לא ייתכן, שעם שיצר תרבות מופלאה במשך אלפי שנים – יוותר עליה במחי יד" – כותבים הפרופסורים, 13 במספר.

פרופ' אריאל רוזן־צבי סיפר השבוע, כי הוא נדרש לנושא הזה לאחר שיר" שקיימה עמו קיבוצניקית חילונית, שעשתה תואר ד"ר ביהדות באוניברסיטת תל־אביב, והיא מצויה היטב בנעשה בבתי הספר העל־יסודיים הכלליים במקצועות היהדות. לדבריה, במשך השנים אחרונות כמעט אין לומדים תורה שבע"פ בבתי הספר הללו ואין כמעט התייחסות לתרבות היהודית במובן של לימוד מסורת יהודית. פרופ' רוזן־צבי סבור, כי אין מדובר כאן במהלך יזום ומתוכנן, אלא שזה נובע מחוסר רגישות לחשיבות הרבה בצורך להנחיל מסורת יהודית לתלמידי התיכונים ובתי הספר הכלליים. "לא ייתכן" – אומר פרופ' רוזן־צבי – "שתלמידים יסיימו את בתי הספר התיכוניים עם ידע רב בתרבויות אחרות, אך יהיו מנוכרים לתרבות היהודית". מאז החלה התסיסה באקדמיה בעניין זה, נשמעת ביקורת על סכנת הרס התרבות היהודית מפיהם של אנשי רוח חילוניים דווקא, במספר גדל והולך, החושדים, כי בתוך זמן קצר שפתם של ביאליק ועגנון, למשל, לא תהיה מובנת כלל לדור הבא.

ד"ר מנפרד ליהמן: החלה שטיפת המוח לבינאום ירושלים

ד"ר מנפרד (מנשה רפאל) ליהמן הוא שם ידוע בקהיליית אנשי העסקים הבינלאומית. ראשי ממשלות ושרי כלכלה נראים לעתים קרובות במחיצתו וחלקם נחשבים כחבריו הטובים, למרות יהדותו המופגנת ודעותיו המוצהרות בזכות ארץ־ישראל השלמה. באחרונה הוא מאס את קצב עסקיו ומתמסר ככל יכולתו להכשלת המו"מ עם רב המרצחים יאסר ערפאת ותומך בספית בהתארגנויות שונות של מחנה הימין בארץ ובחו"ל.

השבוע בשיחה עמו בירושלים, הזהיר ד"ר ליהמן מפני מסע מתוכנן כלל־עולמי של שטיפת מוח מצד הפלשתינאים ותומכיהם, שתכליתו להציג את ירושלים כבירתן של שלוש הדתות, תוך מחיקת המימד היהודי־היהודי של ירושלים. ד"ר ליהמן סבור, כי הסברה הישראלית בכל הקשור לירושלים היא כושלת, משום שאינה מתבססת על התנ"ך ועל ההיסטוריה היהודית. ד"ר ליהמן, המצוי היטב בדת האיסלם ובנעשה במדינות ערב, מספר, כי שליחיו של ערפאת היו מעורבים במעשים נפשעים כלפי מאמינים נוצרים במדינות המזרח התיכון, אולם עתה מתניף ערפאת לנוצרים בנאומיו כאן, כדי להשיג את תמיכתם במאבקו לזכות בנתחים מירושלים. ד"ר ליהמן מקיים קשרים הדוקים עם ארגוני נוצרים המייצגים אוכלוסיות שנפגעו מרדיפות האיסלם, וכן עם נוצרים המבססים את אמונתם על התנ"ך, כדי להסתייע בהם להדיפת המיתקפה הצפויה על ירושלים מצד ערפאת ושכיריו.

באחרונה נערך בהסותו ערב למען ירושלים במלון "גרנט הייט" בניו־יורק, שבו השתתפו כאלף איש, ואורח הכבוד היה ראש עיריית ירושלים, ח"כ אהוד אולמרט. באירוע נראו גם לא יהודים, ביניהם פעילי הארגונים הנ"ל המאמינים שישראל חזקה תמנע פגיעה בבני דתות אחרות בארצות האיסלם, שאינן מגלות סובלנות כלפי מי שאינו בן דתו של מוחמד. (בתמונה: ד"ר מנפרד ליהמן לוחץ את ידו של ח"כ אהוד אולמרט בערב למען ירושלים).

בשנה שעברה קיים ד"ר ליהמן שיחה ארוכה עם מנהיג ש"ס הגר"ע יוסף שליט"א, שהוקלטה ברשות המארח, ומעניינים דבריו של הגר"ע יוסף במעמד זה:

"אנחנו משתדלים לעשות שלום, אבל "אני שלום וכי אדבר המה למלחמה". לא שומעים. רוצים ירושלים. רוצים הכל. אומרים: תן לשך אצבע ויקח לך את כל היד. וככה זה גם כן. הם ככה נוהגים אתנו. אנו נוהגים עמם בסבר פנים יפות. עושים להם כל מיני מחוות, כדי שיוכלו להתקרב יותר, אבל הם בשלהם. וגם יודע: אין ארוך מדבק בברוך... גם כשהברוך רוצה לידבק – הארוך כבר לא מסכים. ה' נותן לו בלבו של הארוך שלא ידבק (בברוך). ...כל מה שאנחנו עושים הם בשלהם... וזה דרכם כסל למר". הם לא אוהבים שלום. הם מקיימים "על תרבך תחיה"...

כאשר ערפאת נשא את נאומו המפורסם במסגד ביזהנסבורג, שיגר ד"ר ליהמן מכתב להגר"ע יוסף ומחמיא לו: "הלא הנאום שנשא היו"ר שלהם בדרום אפריקה, מבריע בראיות ברורות, שהם שקרנים בתכלית ושמגמתם היא לכבוש את ירושלים ושאר ארץ־ישראל ר"ל, וכל כמו שכבודו ניבא לפני שנה".

